

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutviones Morales

In Qvibvs Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

14. De Ambitione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Cupiditas nouitatu, aut rerum nouarum, cum nimia est, & immoderata, culpā habet lethalem quidem, quando graui damno quemquam afficit, aut finis deprauatus exquiritur: venialem verò, quando est de re vana, inuili, & leui. Qui igitur noua ciborum, epularum, vestium, ludorū, spectaculorum, & similibus rerum genera in ciuitates inuehunt, qui rerum nouarum inuenta, sine causa introducunt, in vitio, & culpa sunt. Qui item nouas opiniones in scholas inducunt, meritò notantur, & arguuntur.

Hypocrisis, est vitium, quo, quis factis vitæ integritatem & sanctimoniam fingit, ac simulat, cupiens, & studens bonus haberi, & prædicari.

Pertinacia, vitium est, quo quis suo iudicio adherens, aliorum sententiæ non cedit. is enim dicitur Pertinax, qui suæ sententiæ, & iudicij nimium est tenax: quare pertinacia, volūtas est, & studium, vincendi in eo, quod quis sentit, & iudicat.

Discordia est, qua quis suæ voluntati adhaerens, alienæ voluntati minimè consentit.

Contentio, qua quis cū alio peinaciter decernat.

Inobedientia, est vitium, quo quis imperata facere recusat, ac refugit. Quæ aliquando generale crimen est, aliquando speciale à reliquis distinctum. Generale est, cum leges, & iura perfringimus, cum contra iussa, & præcepta delinquimus: speciale verò, cum eo animi affectu peccamus, vt iussa, & imperata violemus: ad inobedientiam enim, vt talis sit, voluntas, & amor non parendi superioris imperio requiritur.

Annotandum est, in his tunc lethalem culpam inesse, cum Proximo graue damnum infertur, aut grande aliquid imminet peccati, periculum, aut cum in deprauatum finem animum, & mentē intendimus. Deinde, sciendum est, aliqua ex his, quæ diximus, interdum ex alijs peccatis oriri, talis est Contentio, Pertinacia, & Discordia, quæ vitia sepe ortum habent ex Ira. Præterea, sapius in finem alium malū diriguntur, velut Hypocrisis, & Inconstantia ob lucrum comparandum. At verò siue ex alijs peccatis enascantur, siue in alium finem referantur, semper ex suo genere, & natura suat species Inanis gloriæ, quoniam quiddam superbiæ proprium retinent sibi, nimirum propriæ gloriæ, & excellentiæ studium, & amorem.

Cap. XIV.

De Ambitione.

PRIMO queritur, In quonam consistat Ambitionis prauitas? Respondeo, cū S. Tho. 2. 2. q. 131. Alex. 2. p. q. 141. m. 7. in eo, quod sit immodicus honoris, potētis, vel dignitatis appetitus. cupit Ambitiosus honores, dignitates, imperia, publicas rerum administrationes, dominatus, & alios honorificos titulos, & gradus. Ex quo fit, vt Ambitiosus a superbo differat, quòd hic ceteris omnibus excellere cupit, ac studet, & proinde nemini subijci; ille verò proprium honorem, & dignitatē, potentiam & dominatum affectat. Distinguitur etiam Ambitiosus ab inanis gloriæ cupido, quòd ille ad potētiam, imperium, dominatum aspirat auidē, hic verò amat honorari, & clarus haberi. Quòd fit, vt in appetendis beneficijs Ecclesiasticis; aut in publicarum rerū administrationibus possit quis diuersis rationibus in superbiā, ambitio-

nem, inanam gloriā, auaritiā, & arrogantiā incurrere. Si enim prædicta concupiscat, vt alijs excellat, est superbus: si vt potentia, & dominatu valeat, ambitiosus: si laudem, & gloriā humanā aucupatur, gloriæ cupidus: si lucrum appetit, Auarus: Arrogans verò est, cū vltra vires suas publicæ officia, & administrationes affectat, & cupidē consecratur.

Secundo queritur, Quando Ambitio sit lethifera? Respondeo, eodē modo esse de Ambitione dicendum, quo de inani gloria diximus. Nam si quis ex re mala, vana, inuili, falsaue honorem aut dignitatē concupiscat, peccat: item, si malis artibus, ac modis contra ius, & fas ea sibi comparet, si ad malū finē dirigat, si indignè ea retineat. Indignè aut videtur acquirere, vel retinere is, qui cōtra legem naturālē, diuinā, vel humanā sibi ea cōparauerit, vel ante quaesita retinuerit. Idem planè est dicendū de Arrogantia, quā præsumptionē appellant, peccat enim, qui cum sit rudis, imperitus, inexpertus, aliqua alia ratione minimè idoneus, rerum publicarum administrationes appetit, vel assumit sibi, vel suscipit etiam oblatas.

Cap. XV.

De Auaritia.

PRIMO queritur, Cui virtuti Auaritia se opponat? Respondeo, cū S. Tho. 2. 2. q. 115. ar. 3. Alex. 2. p. q. 141. m. 3. Nau. c. 23. m. 69. Liberalitati, & Iustitiæ: nam Iustitiæ est, tribuere cuique, quod suū est: Auarus aut, aliquādo etiā quod alienū est, sibi retinet, vsurpat, & occupat. Liberalis viri est ex suis bonis alteri gratis aliquid dare, eo affectu, & animo, vt donet, conuenienter tamen recte rationi, nimirū ijs, quibus aequū est, & sicut oportet; Auarus verò suorum bonorū nimium est tenax: quòd fit, vt ad restituendum cōpelli debeat, quādo contra iustitiā peccat, nō autem si contra liberalitatem agat, nam quando agit contra liberalitatē, solum sua alteri denegat; quando verò cōtra Iustitiā, alteri eripit, quod suū est, aut quod est alienum, sibi retinet.

Secundo queritur, In qua materia & re obiecta versetur Auaritia? Responder S. Tho. 2. 2. q. 118. a. 2. c. 3. Alex. 2. p. q. 141. m. 1. in pecunijs, & diuitijs præter modum acquirendis, augendis, conseruandis, & retinendis: vnde auaritia opponitur liberalitati. Est itaque Auaritia, nil aliud nisi immodica lucri cupiditas; lucrum autem maxima ex parte in re pecuniaria consistit, & ex ea comparatur.

Tertio queritur, Quot & quana sint Auaritiæ filia? Respondeo, ex Greg. lib. 31. Mor. c. 31. S. Tho. 2. 2. q. 118. a. 8. Nau. c. 23. m. 72. Alex. p. 2. q. 141. m. 1. c. 9. 144 m. 5. esse sex vitia, quorum caput, & origo est Auaritia, videlicet, Duritiā cordis, & Immisericordiam, qua necessaria ad vitæ vsus inopi denegantur; Nimiam mentis sollicitudinem, diuitiæ namque avari animum sollicitant, & angunt; earumque curę velut spiciæ pungunt, & cruciant. Tertia filia Auaritiæ, est violentia, quæ saepe alijs infertur. Quarta est Perfidia, qua fides in promissis, pactis, conuentis, & rebus creditis frangitur atque violatur. Quinta, Periurium. Sexta, Fraus, & Dolus, qui in negocijs contrahendis sæpenumero intercedit. Et quamuis huiusmodi vitia ex alijs oriuntur, frequentius tamen ex Auaritia enascuntur.